

Referat fra økologigruppemøte 27.9.2022, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Rune Storstein (Hurdal, stedfortreder for Pernille Aker), Tor Fodstad (Eidsvoll), Christine Oppegård (Nes), Åse Marit Skjølås (Østre Toten, stedfortreder for Ada Engødegård), Therese Børseth (Nannestad), Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker), Oda Felix Sønslie (Statsforvalteren i Oslo og Viken) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Estrella Fernandez (Viken fylkeskommune),

Merknader: Den 25.9. ble forslaget til arbeidsplanen for Huvo 2023 oversendt for innspill i sak 9. Ingen andre vedlegg i innkallingen. Da forrige leder har gått over i annen stilling, var gruppe uten leder. Leder for prosjektgruppa (Tor Fodstad) fungerte som gruppeleder i den perioden og fram til og med dette møtet.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (19.1.22) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 7.4.22 og befaringen 6.9.22, inkl. endringen i budsjettene til Huvo for 2023/24. • Sentral godkjenning av vannforvaltningsplanene 2022-27 (lenke) er forsinket, ventes klart 1. oktober i år. • Fra VO-samlingene i regi av VRM: det jobbes med felles mal for rapporteringer i VO, og ny felles tiltaksrapportering drøftes. • Om Amber barrier tracker (lenke) og at Huvo notat 1/2017 (lenke) er oversendt til NIVA, som igjen tar kontakt med Miljødirektoratet for å finansiere manuell overføring av data fra Huvo-notatet til databasen i Amber. • Det har vært flere oppslag i lokalavisene om lite vann i Hurdalssjøen i sommer (artiklene kan sendes på oppfordring). Ordførere sendte brev til KLD/OED om å gå inn for konsesjonsinnkallingen av Hurdalssjøen. • Veiledning/betraktninger avgitt om Startjern i Østre Toten, ang. demning. • Huvo bistår Ullensaker kommune ang. broa ved Risebro og kulvertene i Gudmundsbekken. • Huvo er spurt om bistand til Nes, ang. kildesporing av bekken ved Fossrud. • Huvo er prosess-evaluert av M.Sc-oppgave ved Oslo Met (lenke). Men obs! innholdet ble ikke kvalitetssikret av Huvo. • Løpende lunsj-webinar om naturbaserte løsninger, NIVA. Alle kan delta (lenke). Anbefales. • 11.- 12.5: Seminar om miljøoppgaver i kommunene. Arr: Statsforvalteren i Oslo og Viken (lenke). Anbefales å se gjennom, mye relevant og bra for kommunene. • 19.- 20.5: Workshop Sabicas (lenke). Koblet til N4S-prosjektet der Huvo deltar. • 7.- 9.6. Vannområdesamlingen i Innlandet og Viken Arr: VO Glomma. • 13.- 15.9: Nasjonal vannområdekongress; arr. Viken FK og 4 VO, inkl. valg av VO til Direktorsgruppa: Valgt ble: VO Horten-Larvik og VO Rødøy - Lurøy og Ranfjorden (Nordland). • 20.- 21.9: Nasjonalt vassdragsrestaureringsseminar (lenke). • Se gjerne på www.vannportalen.no av og til, evt. abonner på «nyheter». 	

	<p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brevet fra ordførerne til OED/KLD legges som vedlegg til referatet. 2. Alle bes om å se på lenkene over, og evt. se video/foredrag fra seminarer etc. dersom det anses relevant. 	<p>Helge Alle</p>
3	<p>Valg av ny leder for faggruppe økologi</p> <p><u>Konklusjon:</u> Rita Romsås Fjeldberg fra Ullensaker kommune ble valgt.</p>	
4	<p>Status vassdragsovervåkingen 2022 og videre</p> <p>Følgende ble gjennomgått:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den ferdige rapporten for 2021 fra Rambøll. • Anbudsprosessen, resultat og innhold i ny anskaffelse for overvåkingen 2022-27. • Om forberedende møter med NIVA, som vant anbudet. • Om endringene for stasjonene: Vo-N-Røkh og Hols-Ne, og ny stasjon i Gudmundsbekken for 2021. • Om endringen i kontrakten vedr. analysemetode på E.coli. • Foreløpige resultater for i år. • Om innsjøer med cyanobakterier, og oppfølgingen der, samt appen Bloomin´ Algae (lenke). <p><u>Konklusjon:</u> Overvåkingsrapporten for 2021 fra Rambøll legges som vedlegg til referatet.</p>	<p>Helge</p>
5	<p>Status Huvo-problemkartlegginger i Huvo</p> <p><u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemkartlegging: Elektrofiske. I 2021 ble 16 VF, 23 bekker/elver, 43 stasjoner kontrollert. Rapport ferdig (lenke). Flere ønsker for neste års el-fiske er mottatt. • Problemkartlegging: Fiskedøden i Risa. Det ble orientert om status for rapporten og at Rambøll nå endelig har et forholdsvis klart utkast. Det gjenstår tydelige bestillingsråd for den døde fisken, og resultatene fra analysen bør også inn i Rambøll sin rapport. Pt. savnes en tilbakemelding fra Rambøll på økonomi i prosjektet, dvs. hvor mye mer enn opprinnelig avtale som er brukt (pga. ekstraoppgaven knyttet til fiskedøden også i 2021). • Problemkartlegging: Hurdalselva – restaureringsplan (lenke). Om anskaffelsen. Det er avholdt flere møter i den lokale arbeidsgruppa (lenke). Det er opprettet egen facebookgruppe (lenke), for rask formidling/innspill. NRAS/Multiconsult har befart elva flere ganger i sommer. Nye befaringer i oktober. Det er fisketeller i trappa. Det er gjennomført vesentlig vedlikeholdsarbeid (betongstøp) i fisketrappa fra personer i arbeidsgruppa. Hurdal Grunneierlag har sagt seg villig til å være formell søker på tiltakene i elveløpet, og har søkt NVE om tilskudd. Fristen var 1.7, men de behandler det ikke før januar/februar 2022! Huvo skal bistå med søknader videre, både om tillatelser og finansiering, når utkast til plan foreligger 8. november. • Problemkartlegging: Genetikk storørretstammen i Hurdalssjøen. Datainnsamlingen videreføres. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Huvo notat 1/2022 (elfiske-rapporten) legges som vedlegg til referatet. 2. Helge tar fortløpende i mot tips om hvilke bekker kommunene, fylkeskommunen, statsforvalteren mener bør kontrolleres i 2023, og hvem som ønsker å bli med ut. Tas opp på neste møte. 3. Med en gang utkast til restaureringsplan for Hurdalselva foreligger, sendes den til økologigruppa for innspill. 	<p>Helge Alle Helge</p>
6	<p>Status tiltaksgjennomføring innen økologi i Huvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltaksgjennomføring: Etablere mottak for båtseptik (5101-2647-M). Det fjerde, og siste båtseptikanlegget (Sundet i Eidsvoll) ventes klart med det første (lenke). Evt. nye bryggeanlegg bør få krav om egne anlegg. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltaksgjennomføring: Fiskeomløp til Honsjøen (5107-177-M). Mesteparten ferdigstilt i fjor, detaljer, gytegrus og vegetasjon i juni i år. Bilder her (lenke) og sluttrapport her (lenke). • Tiltaksgjennomføring: Restaurering av bekker til Lysjøen (5107-587-M). Mesteparten ferdigstilt i fjor, kun litt etterjustering i år samt skifte av kulvertene i Skrårudseterbekken. Stange JFF er meget godt fornøyd, selv under tørken i år var det bra med vann i de nye kulpene. Alt så bra ut etter ett år. Bilder her (lenke) og sluttrapport her (lenke). • Tiltaksgjennomføring – fiskeomløp til Lysjøen (5107-178-M). Utsatt fra i fjor pga. altfor sent svar på tillatelsene. Gjennomført mesteparten på ettersommeren i år. Rapport skal skrives innen 1.11. Det må beplantes og etterjusteres neste år, da også gytegrusen skal legges ut. Bilder her (lenke). Mye læring i prosjektet. Har tatt mye tid fra Huvo. • Tiltaksgjennomføring – andre sektormyndigheter. Kort status for: Gjødningelva Hegga, Andelva, Nessa (5107-1617-M). Langtonbekken (5101-1537-M), Stensbyåa (5101—2081-M) og Tømtebekken (5101-1538-M). Ingen tiltak igangsatt der. Men snakket bl.a. med Viken FK samferdsel og SVV nå nylig. • Annet: Forsvarsbygg skal nå fjerne mer krigsetterlatenskaper i Sofutjern. Forslaget om også å gjennomføre problemkartlegging i andre tjern og reetablering av fisk i Sofutjern er formidlet til dem på nytt. • Avventer departementets avgjørelse om Store Svartungen (vrl. § 41) og Hurdalssjøen (vrl. § 66). Ventes i oktober. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statsforvalteren oppfordres til å sjekke om de har påvirkningsmulighet til å få prioritert/igangsatt tiltak innen HyMo – samferdsel. 	
7	<p>Status N4S-prosjektet (naturbasert erosjonssikring). Lenke.</p> <p>Det ble gitt en orientering om status. Ca. 20 forslag er mottatt fra de 9 stakeholderkommunene, via VO. Møtet avholdt i N4S-prosjektgruppa. Flere er godt egnet for utprøving. «Finalerunde»/befaring i sept./oktober. I Huvo er Gudmundsbekken og Gjødningelva med i «finalerunden», og skal befares den 14.10.</p> <p>Orientering om prosjektet er gitt på VO-samlingen til VRM (av Helge) og på nasjonalt vassdragsseminar (av Estrella og naturalea (lenke på videolenke).</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <p>Presentasjonen til Estrella legges ved referatet.</p>	Helge
8	<p>Beskyttende/forebyggende tiltak inn i kommunens planverktøy</p> <p>Det ble minnet om at alle sektormyndigheter skal legge miljømålene til grunn for all relevant saksbehandling som påvirker vannforekomstene, og at det også gjelder beskyttende tiltak. F.eks.: Bruk av hensynssoner, planbestemmelser, konsekvensutredninger (innvirkning på vannets økologiske og kjemiske tilstand), tillatelser som gis til div. tiltak, der konsekvenser ift. vannforskriften skal være tatt inn/vurdert. Bl.a. skogsbilveger, grøfter/erosjonssikring i jordbruket, reguleringsplaner oa. SKAL være vurdert ift. miljømål og vannforskriften der det er relevant.</p> <p>Alle anlegg til jordvanning er konsesjonspliktige dersom de har negative virkninger av betydning for allmenne interesser.</p> <p><u>Kommunenes oppgaver</u> (lenke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018), (retningslinjene), • Vann i nasjonale forventninger til planlegging (2019). • Veileder: Vannmiljø i arealplanlegging (lenke). • Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke). • Veileder for bruk av vannforskriftens § 12, ny veileder i 2021 (lenke). • Drammen kommune er nevnt som eksempel på god håndtering av vannforskriften/kantsoner mm inn i kommunens planverktøy. • Huvo har etterspurt en «turnerende» arbeidsdag/veiledning fra FK/VRM, særlig 	

	<p>rettet til arealplanleggere mm. i kommunene.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle ble oppfordret om å bistå til at kommunene tar dette inn når viktige planer/oppgaver rulleres/gjennomføres. 2. Det ble påpekt at det er viktig at konsulenter/fagmiljøer som leverer inn til kommunene har omtalt kravene i vannforskriften/regional plan/beskyttende tiltak, og at de fagmiljøene må være gode. 3. Tematikken kan med fordel dekkes opp i forhåndskonferanser. 4. Det ble minnet om at kommune-/arealplanleggere har egne arenaer, der dette bør være tatt inn som tema. 5. Overvannsgebyr bør vurderes tatt i bruk av kommunen ifm. beskyttende/forebyggende tiltak/klimatilpasninger. Tematikken tas også inn i neste møte i faggruppe kommunalteknikk. 	<p>Alle</p> <p>Alle</p>
9	<p>Innspill til arbeidsplan for Huvo 2023, inkl. budsjettinnspill</p> <p>Særlig ble følgende drøftet: Kartlegging edelkreps, Hersjøen-biomanipulering, div. Hydromorfologiske (HyMo) tiltak, elvemusling, mikroplast vs. miljøgiftkartlegging, kildesporing Fossrudbekken og evt. andre/nye tiltak/oppgaver. Deretter ble arbeidsplanen drøftet mer i detalj. Budsjettposter som ikke brukes i budsjettåret, forskyves automatisk til påfølgende år dersom ingen ber om at det endres.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kartlegging av edelkreps startes opp i 2023. Detaljer kan tas på neste møte, men bør begrenses til kartlegging av forekomst/utryddet og ikke tettheter. Dvs. da er det sannsynligvis kun ett vann som trenger å prøvufiskes. 2. Hersjøen-biomanipulering tas opp til vurdering, evt. forprosjekt først i 2026. 3. Elvemusling bør vurderes reetablert i Høverelva-Hurdalselva, da i samarbeid med statsforvalteren og etter at restaureringen av elva er ferdig. Dvs. 2024/2025. Helge innhenter et kostnadsoverslag. 4. Prinsipielt bør kildesporing bekostes av den respektive kommune, der det som regel dekkes av VA-gebyr. Men en viss fleksibilitet bør kunne benyttes fra Huvo for mindre beløp, der det er et budsjett. 5. Særskilt kartlegging av mikroplast i Huvo synes nå å være mindre aktuelt etter generelle bakgrunnsundersøkelser utført av NIVA. Foreslås slått sammen med div. miljøgiftkartlegging i budsjettsammenheng/arbeidsplanen. 6. Vedlagt referatet følger arbeidsplanen for Huvo. Nye innspill bes fortrinnsvis sendt til Helge innen 7. oktober. 	<p>Helge</p>
10	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak</p> <p>Det var primært fokus på tiltak som lå inne til gjennomføring i første planperiode (jf. tiltakslista). Det aller meste av tiltakene innen økologi som skal utføres av Huvo/kommunene er gjennomført, eller omtalt i sak 5 og 6.</p> <p><u>Eidsvoll kommune. Tor orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Statsforvalteren har fått en henvendelse fra Miljødirektoratet på tiltakene på gruver. 3 VF. Innlegging av gullgruvene i Grunnforurensingsdatabasen er ikke gjennomført enda. Helge oppdaterer i Vann-Nett/saksbehandlermodul at det overføres til neste planperiode. Tor og Solveig kvalitetssikrer deretter. Oda orienteres. Senere legges det inn Grunnforurensingsdatabasen av Eidsvoll kommune sammen med Huvo, med ønske om bistand fra Statsforvalteren til det tekniske. <p><u>Nannestad kommune. Therese orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle er ferdig gjennomført, eller omtalt i sak 5/6. <p><u>Ullensaker kommune. Rita orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det gjelder fiskedøden i Risa, kulverten i Gudmundsbekken og oppfølgingen i Hersjøen. Omtalt i sak 5/6/7. 	

	<p><u>Hurdal kommune. Rune orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Den indikative kontrollen av DDT-rester er utsatt. Status/videre oppfølging sjekkes opp. Forøvrig henvises til sak 5/6. <p><u>Nes kommune. Christine orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Alle er ferdig gjennomført. Nes har egnede kandidater til N4S-prosjektet som skal følges opp, men det er i VO Øyeren. <p><u>Østre Toten kommune. Åse Marit orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ingen konkrete tiltak i Huvo, bortsett fra Store Svartungen som avventes. Kommunen meldte inn en kandidat til N4S-prosjektet, men fordi det var en god del andre lokaliteter bedre egnet til FoU, ble det ikke tatt inn videre. <p><u>Statsforvalteren i Oslo og Viken. Oda orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Deponi ved Myhrer i Sentrumsbekkene følges opp. Hun kan sjekke internt om det er aktuelt å endre overvåkingskravene til Eidsvoll kommune, dvs. færre parametere, stasjoner eller frekvens. Til tross for reduserte bevilgninger, ble de kalkede vassdragene innen Huvo fulgt opp som tidligere. Det diskuteres som volumer bør reduseres, eller om lokaliteter ikke lenger bør kalkes. Forsuringsovervåkingen er som tidligere. Danielsetertjern og Aurtjern overvåkes tett av OSL. Det er påvist PFOS, men kilden er ukjent. <p><u>Viken fylkeskommune. Pga. forfall fra Estrella orienterte Helge kort:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> De følger tett opp N4S-prosjektet (sak 7). Helge har snakket med kontaktpersonen i Viken FK på samferdsel. Instruksen for salting av fylkesveger er (dessverre) ikke endret i de nye kontaktene. Per nå har de ikke fått budsjettgjennomslag for utbedringer av kulvertene på vegene. 	
11	<p>Status for rapporten for gjennomførte tiltak i Huvo i 1. planperiode</p> <p>Det er tidligere konkludert med at Huvo skal lage en oversiktsrapport med oversikt over hva som ble gjennomført fra oppstart og i 2016-2021. Helge skulle lage et forslag til struktur, som tas inn videre til faggruppelederne hvoretter alle fyller ut/supplerer.</p> <p>Status: Helge har dessverre ikke hatt ledig kapasitet enda. Tas når det blir tid.</p>	
12	<p>Eventuelt</p> <p>Ingen saker.</p>	
<p>Neste møte</p> <p>Tid: Torsdag 19. januar 2023. kl. 09.00 – 15.00.</p> <p>Sted: Ullensaker kommune.</p>		Rita/Helge

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

- Brevet fra ordførerne til OED/KLD, med anmodning om å kalle inn Hurdalssjøen til konsesjon.
- Overvåkingsrapporten for 2021 fra Rambøll.
- Huvo notat 1/2022 (elfiske-rapporten).
- Presentasjonen om N4S-prosjektet.
- Oppdatert forslag til arbeidsplan for Huvo

Postadresse	Telefon	E-post
Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	Telefaks	Internett
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		